

■ Zdravotnictví

Kolik dá stát za své pojištěnce? Platba by se mohla počítat z průměrné mzdy, vláda klíč odtajní v březnu

Michaela Ryšavá
michaela.rysava@hn.cz

Jestliže v lednu se pojišťovny spolehlivě na to, že v rozpočtu budou mít za každého státního pojištěnce o dvě stě korun měsíčně více než loni. Jenže vláda Petra Fialy navýšení nyní škrtla a pojišťovny zatím netuší, s jakým objemem peněz mohou od letošního dubna počítat. Není to rozhodně poprvé, každoročně jsou tyto platby předmětem vášnivých debat. Ministerstvo zdravotnictví ale slibuje, že už je to tentokrát naposledy. Do měsíce chce představit klíč, podle kterého se bude platba za státní pojištěnce kalkulovat. Ten by měl být závazný a odvíjet by se mohl od průměrné nebo minimální mzdy.

Je to už skoro takový český každoroční rituál. Ministr zdravotnictví tlačí na svého kolegu z ministerstva financí, aby zvedl platby za státní pojištěnce alespoň o inflaci. Ten odmítá a rozehrává se divoká přetahovaná o miliardy.

Podobně je to i letos. Vláda škrtla navýšení dvě stě korun na jednoho státního pojištěnce, které schválil loni kabinet Andreje Babiše (ANO). Odbory vyhlásily stávkovou pohotovost a zdravotní pojišťovny tvrdí, že dojde k omezení péče.

Ministerstvo zdravotnictví hasí situaci tím, že slibuje závazný mechanismus, podle kterého se budou platby pravidelně zvyšovat. „To je nyní jedna z našich hlavních priorit. Platba za státní pojištěnce je mechanismus, jakým vláda dofinancovává z peněz všech zdravotnictví, a naším cílem je, aby tato částka byla predikovatelná s větším časovým náskokem,

než tomu bylo dosud. Na ministerstvu zdravotnictví se tato otázka řeší již velmi dlouho, několikrát to již bylo otevřeno, ale nikdy se to nedotáhlo do úplného konce,“ říká náměstek ministra zdravotnictví Josef Pavlovic (Piráti).

Podle něj by se měly platby odvíjet od stavu ekonomiky: když poroste, měly by růst i platby, když klesá, částky zůstanou neměnné.

„Nyní je diskuse o tom, který z ekonomických mechanismů použít, aby tu podmínku splnil, a jak ho definovat v připravovaném zákoně. Nemůže to být růst HDP, protože HDP může být i záporný, v tu chvíli by tento mechanismus klesal. Další možností je navázat platby na průměrné nebo minimální mzdy, které ani v krizi obvykle neklesají,“ říká Pavlovic s tím, že dohoda s ministerstvem financí by měla být hotová do měsíce.

„Následně se musí vypracovat legislativní návrh, který musí projít sněmovnou, a platby na příští rok by se měly připravovat již podle nového klíče,“ dodává náměstek.

Načasování je důležité i pro jednání o rozpočtu pojišťoven na příští rok. To obvykle začíná v dubnu. „Pokud do té doby nebude známo, jaký klíč ministerstvo zdravotnictví vybere, nemá cenu nic dohadovat,“ upozorňuje člen představenstva Jihočeských nemocnic Michal Čarvaš, který za nemocnice řeší úhrady se zdravotními pojišťovnami.

Dnes je částka za jednoho státního pojištěnce 1967 korun měsíčně, od dubna by se ale dvousetkorunově

navýšení mělo opět škrtnout. Ministerstvo slibuje, že rozpočty na příští rok budou počítat s obdobnou částkou kolem 1900 korun za osobu. A od tohoto čísla by platby měly postupně růst domluvenou rychlostí.

Pojišťovny i zaměstnavatelé mechanismus pro navýšování vítají. Upřednostňují, aby se odvíjel od průměrné mzdy. „Navázání na minimální mzdu mi nepřijde šťastné, protože to je politická záležitost, někdo tu výši musí určit, to by nebylo funkční. Mnohem raději bych valorizaci viděl navázanou na průměrnou mzdu. Protože

když se zvedá průměrná mzda, daří se ekonomice, rostou odvody za zaměstnance i živnostníky a mělo by být možné zvyšovat i platby za státní pojištěnce,“ domnívá se Čarvaš.

Podle zástupců zdravotních pojišťoven ale bude zásadní, jak vysoká bude částka, od které se začne klíč uplatňovat. „Bud' tedy musí být startovací částka vyšší, nebo by muselo v roce 2023 dojít k výraznému omezení úhrad za zdravotní péči,“ říká Ladislav Friedrich ze Svazu zdravotních pojišťoven ČR.

Zaměstnavatelé to vnímají podobně, klíčové podle nich je najít

nyní ten správný koeficient. „Už jsme o tom jednali na tripartitě a zdravotní pojišťovny letos ještě snížení zvládnou, rezervy mají. Navíc se zřejmě vybere více peněz na pojištění, než se očekávalo,“ říká prezident Unie zaměstnavatelských svazů Jiří Horecký.

Stát platí pojištění zhruba za šest milionů lidí, patří sem senioři, děti nebo nezaměstnaní. Snížení by umožnilo v rozpočtu pro letošní rok ušetřit zhruba 10,8 miliardy korun. Zdravotní pojišťovny pokryjí snížení plateb státu z rezerv, téměř je nicméně vyčerpají.

Omezení péče? Vláda škrtla navýšení dvě stě korun na státního pojištěnce, které schválil loni kabinet Andreje Babiše. Odbory vyhlásily stávkovou pohotovost a pojišťovny tvrdí, že dojde k omezení péče. Foto: Shutterstock

■ Nesouhlas s očkováním

Protesty v kanadské Ottawě nezastavil ani nouzový zákon

Simone Radačičová
simone.radacicova@hn.cz

Ulice kanadského hlavního města Ottawy už téměř tři týdny blokuje kamiony a skupiny demonstrantů. Protestují proti covidovým restrikcím a povinnému očkování pro řidiče nákladních vozidel, kteří převážejí zboží přes hranici mezi Kanadou a Spojenými státy.

Demonstranti se z města odmítají stáhnout i navzdory nouzovému zákonu, který proti nim tento týden využil kanadský premiér Justin Trudeau. V historii země jde teprve o druhou aktivaci tohoto zákona v době míru.

Protesty jsou dobře organizované. U kamionů vyrostla improvizovaná stanová městečka, kde dobrovolníci

poskytují řidičům a dalším demonstrantům jídlo nebo teplé oblečení, aby vydrželi v chladném únorovém počasí. Jak popisuje britský deník Guardian, na místě také nechali rozmistit toalety, dvě pojízdné sauny nebo holičství.

„Tolik lidí v posledních letech trpělo. Ztratili práci, domovy nebo rodinu. Proto jsou tady,“ řekl řidič v penzi Jeff, podle kterého na místě protestů panuje pocit sounáležitosti a nikdo nechce odejít.

Protesty se postupně rozšířily do dalších měst, jako jsou třeba Calgary nebo Toronto. Demonstranti také na šest dní zablokovali most Ambassador Bridge, jenž propojuje americké město Detroit s kanadským městem Windsor. Jde o vůbec nejvytíženější hraniční přechod mezi USA a Kanadou. Proudí přes něj zhruba

čtvrtina vzájemného obchodu obou zemí. Policie demonstranty v neděli rozehnala a přechod znovu otevřela.

Proti demonstrantům stojí část kanadské společnosti i obyvatel hlavního města, kterým blokády vadí a komplikují život. Například obchody v okolí musely kvůli protestům zavřít.

Premiér Trudeau demonstranty označil za „malou, ale velmi hlasit-

ou skupinu Kanaďanů“. V pondělí rozhodl, že proti nim nasadí zákon o nouzovém stavu.

Podobný zákon Kanada využila jen třikrát v historii: za obou světových válek a následně jej použil v 70. letech otec Trudeaua, premiér Pierre Trudeau, proti quebeckým separatistům.

„Blokády poškozují naši ekonomiku a ohrožují veřejnou bezpečnost. Nemůžeme povolit a nepovolíme pokračování ilegálních a nebezpečných aktivit,“ prohlásil Trudeau.

Premiér se údajně obává, že demonstranti znovu zablokují klíčové přechody nebo že se někteří z nich uchýlí k násilí, napsala agentura Reuters s odkazem na dobře informované zdroje z premiérova okolí. Trudeau tak reaguje na to, že policie v provincii Alberta tento týden zaba-

vila zbraně a munici skupině napojené na protesty u hranic.

Kanadské vládě vyhlášení nouzového stavu umožní zvýšit tlak na demonstranty k odchodu. Mohou například přijít o pojištění svého vozidla, banky jim zase mohou zmrazit účty, aniž by potřebovaly předchozí souhlas soudu. A také všechny crowdfundingové platformy, které demonstranti využívají k získání peněz na protesty, se musí povinně zaregistrovat u kanadské agentury Fintrac. Ta má odhalovat praní špinavých peněz.

Trudeauova vláda může možnost, které jí nouzový zákon dává, využít hned. Do sedmi dnů ale musí získat souhlas parlamentu. V dolní komoře by měl projít bez potíží, v Senátu však Trudeau musí získat i podporu opozičních konzervativců.

~
Dvě pojízdné sauny a holičství. Na místě protestů vyrostla improvizovaná stanová městečka.